

TTIP

– mahdollisuus harvoille, uhka
kaikille muille

Rauhanpäivät 18.1.2015

Marissa Varmavuori

TTIP-verkosto

Transatlanttinen kauppaja investointikumppanuus (TTIP)

- Sopimuksen odotetaan lisäävän kauppaa, parantavan talouskasvua ja kohentavan työllisyyttä Atlantin molemmin puolin.
- TTIP ja sen neuvotteluprosessi kohdanneet myös kovaa kritiikkiä; talouskasvu- ja työllisyyslupaukset kyseenalaistettu useiden tutkimuslaitosten toimesta

Taloukasvu- ja työllisyyslupauksen tausta

- TTIP:n taloukasvu- ja työllisyyslupaukset pohjaavat Euroopan komission tilaamaan raporttiin, jonka tuottajaa CEPR:iä (Centre for Economic Policy Research) rahoittaa iso joukko keskuspankkeja ja monikansallisia liikepankkeja.

Taloushyödyt kyseenalaisia

- CEPR:in raportin *optimistisimman* skenaarion mukaan BKT:n kasvu korkeintaan 0,05% vuodessa
- Mittakaavaa: Taloustieteilijät ovat arvioineet, että Applen iPhone 5:n julkaisu tuotti viisi kertaa suuremman BKT:n lisäyksen kuin TTIP-sopimukselta on odotettavissa.

Kuluja, jotka on sivuutettu CEPR:in raportissa

- Työttömyyskulut (veronmenetykset, sosiaalietuudet, työttömyyskorvaukset)
- Kulut terveysturva- ja turvallisuusstandardien heikkenemisestä
- Kulut tariffien laskemisesta
- Kulut ISDS-käsittelyistä, sovitteluista ja -korvauksista
- Euroopan sisäisen kaupan vähentyminen
- Kulut vahvistuneista immateriaalioikeuksista (esimerkiksi patenttioikeuksien nostattamat lääkkeiden hinnat)

→ Taloudellinen hyöty olematonta

Lupaukset ristiriitaisia

- Koska tariffit ovat valmiiksi hyvin alhaalla, valtaosa luvatuista taloushyödyistä (n. 80%) tulisi “sääntelyn yhtenäistämisestä” (CEPR)
 - Samalla komissio on luvannut, ettei esimerkiksi elintarviketurvallisuuteen liittyviä standardeja lasketa
- Lupaukset kumoavat toinen toisensa

Vaikutusarviot menneet pieleen ennenkin

- Pohjois-Amerikan kauppasopimuksen NAFTA:n luvattiin tuovan satoja tuhansia uusia työpaikkoja.
- Yksin Yhdysvalloista väheni ensimmäisen 10 vuoden aikana noin 1,2 miljoonaa työpaikkaa.

Muut vaikutusarviot vähemmän lupaavia

- GDAE-instituutti (Tufts University) tehnyt raporttinsa eri metodologialla (YK:n Global Policy Model) kuin CEPR
- Raportin tulokset eroavat merkittävästi CEPR:in arvioista.

GDAE:n mukaan Euroopassa TTIP...

- **vähentää nettovientiä** (Pohjois-Euroopassa -2,07% BKT:sta)
- **heikentää talouskasvua** erityisesti Pohjois-Euroopassa (-0,5%)
- **laskee palkkoja** etenkin Ranskassa ja Pohjois-Euroopassa
- **lisää työttömyyttä** (EU:sta 600 000 työpaikkaa, joista 223 000 Pohjois-Euroopasta)

Lisäksi GDAE:n mukaan TTIP...

- merkitsee tulonsiirtoa palkansaajilta pääoman omistajille,
- vähentää valtioiden verotuloja ja
- johtaa rahoitusmarkkinoiden lisääntyvään epävakauteen.

TTIP on siis käytännössä mahdollisuus vain suurille monikansallisille yrityksille

- Euroopan ja Yhdysvaltojen ay-liike onkin valtaosin kriittisellä kannalla sopimusta kohtaan.
- Pohjoismaiden ay-keskusjärjestöillä paradoksaalisesti myönteinen kanta, vaikka Pohjois-Euroopan maat sopimuksen suurimpia häviäjiä.

Sopimuksen osia tai koko sopimusta vastustavia ammattiliittoja:

- **Yhdysvaltalainen keskusjärjestö AFL-CIO** vastustaa sopimusta, joka ei aja julkista ja työntekijöiden etua.
- **Eurooppalaisten ammattiliittojen yhteistyöjärjestö ETUC** vastustaa sopimusta, jos ISDS ja julkiset palvelut eivät jää ulkopuolelle eikä ILO:n standardien voimaan saattamiseksi ole keinoja

- **Riippumattomien ammattiliittojen yhteistyöjärjestö CESI** vastustaa sopimusta, jos mm. ISDS ei jää pois
- **Koulutusalan eurooppalainen liitto ETUCE** vastustaa, jos julkisia palveluita ei jätetä pois
- **Saksan ay-keskusjärjestö DGB** vastustaa ISDS:ää, **Saksan IG Metall** vastustaa koko sopimusta
- **Britannian ay-keskusjärjestö TUC ja suurimmat liitot** mm. Unite, National Union of Rail, Maritime and Transport Workers & University and College Union vastustavat sopimusta
- **Hollannin ay-keskusjärjestöt** National Federation of Christian Trade Unions & Federation Dutch Labour Movement ovat esittäneet kritiikkiä maansa hallitukselle
- **Union Solidarity International** kampanjoi sopimusta vastaan

ETUC vastustaa EU-Kanada-sopimusta seuraavista syistä

- Sopimus sisältää ISDS-mekanismiin, joka antaa kohtuuttomia etuja ulkomaisille sijoittajille.
- Sopimus ei yksiselitteisesti suojele Euroopan valtioiden julkisia palveluita liberalisoinnilta.
- Sopimus ei sisällä keinoja Kansainvälisen työjärjestön ILO:n standardien toimeenpanon takaamiseksi.

ETUC on ilmoittanut vastustavansa myös TTIP-sopimusta, mikäli lopulliseen tekstiin sisältyy samoja ongelmia.

Ay-liike mukana taistelussa kauppasopimuksia vastaan

- Kansalaisyhteiskunta Atlantin molemmin puolin on aktivoitunut ongelmallisia kauppasopimuksia vastaan.
- Ay-liike sekä Euroopassa että USA:ssa on mukana kampanjoimassa sopimuksia vastaan.
- TTIP:n ja CETA:n vastaiseen eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen kerätty neljässä kuukaudessa jo yli 1,2 miljoonaa allekirjoitusta.